

KOTIA
80827 Hg

KRAJSKÝ
PAMIATKOVÝ ÚRAD
TRNAVA

Číslo záväzného stanoviska: KPUTT-2021/13382-2/49944/KAZ

Vybavuje: Ing. Kazimír

V Trnave, dňa : 17.6.2021

Krajský pamiatkový úrad Trnava, ktorý je podľa § 11 odseku 2 písmeno d) zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) vecne príslušným orgánom štátnej správy a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona miestne príslušným orgánom štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu, vydáva toto

záväzné stanovisko

Krajský pamiatkový úrad Trnava podľa § 32 odseku 11 pamiatkového zákona po preskúmaní žiadosti doručenej dňa 26.4.2021, Mesta Trnava, Mestského úradu v Trnave – Odboru investičnej výstavby o stanovisko k prepracovanej projektovej dokumentácii – realizačnému projektu „**Obnova Námestia SNP, pozemky s parc. č.: 8833/1 – 4, 8831, 6380/1-2 v k.ú. Trnava**“, vypracovanému Ateliérom DV s.r.o. vo februári 2021, ktorý rieši komplexnú obnovu verejného priestranstva nachádzajúceho sa v Ochrannom pásme Mestskej pamiatkovej rezervácie Trnava - Námestia SNP

súhlasí

s predloženou projektovou dokumentáciou obnovy Námestia SNP, ako s podkladom pre realizáciu stavby, s nasledovnými pripomienkami, ktoré žiadame zapracovať do stavebného povolenia a rešpektovať pri realizácii prác:

1. Čadičové dlažobné kocky, určené na vydláždenie križovatky ciest Hlavná – Dolné bašty - Vajanského do vejárov, nesmú mať jednotný rozmer pochôdznej plochy 100 x 100 mm, ale tento rozmer by sa mal pohybovať v rozmedzí 85 až 115 mm, aby bolo možné vyskladať vejárový vzor kladenia s prípustnou šírkou škár. Je treba, aby boli tieto dlažobné kocky štiepané, a to vrátane hornej – pochôdznej plochy.
2. V križovatke Hlavná – Dolné bašty – Vajanského bude nutné doriešiť smer kladenia dlažobných kociek do vejárového vzoru v jednotlivých uliciach, v závislosti od ich historického významu, kde je ako priebežný vzor ukladaná dlažba významnejšej komunikácie a ostatné komunikácie sa k nej pripájajú cez rovno kladený pás zodpovedajúci prídlážbe. Vejárový vzor dlažby v bočných uliciach musí byť ukladáný kolmo voči vejárovému vzoru Hlavnej ulice.

3. Vzorky jednotlivých navrhovaných druhov dlažieb požadujeme predložiť na posúdenie z hľadiska ich farebnosti a štruktúry.
4. Pri riešení zábradlia na výtokovom portáli mosta je potrebné zachovať v závislosti od skutkového technického stavu maximálne možné množstvo pôvodných prvkov a len najviac poškodené prvky nahradiť kópiami vyrobenými umeleckým kováčom.
5. Naďalej zostávajú v platnosti podmienky rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Trnava KPUTT-2016/8637-2/21715/Grz zo dňa 22.3.2016, týkajúce sa realizácie archeologického výskumu v rozsahu III. etapy.
6. V súvislosti s výkopovými prácami bude vykonaný archeologický výskum v zmysle podmienok rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Trnava č. KPUTT-2015/13208-2/40433/Grz zo dňa 15.6.2015, ktorého cieľom je zistenie pozostatkov barbakanu.
7. Vzhľadom k predpokladu nálezov fragmentov architektúr barbakanu, zaniknutého v nadzemí, bude rozsah archeologického výskumu určovaný počas kontrolných dní na základe zistenej nálezovej situácie.
8. V prípade, že pri zakladaní pamätníka osloboditeľov nastanú technické problémy alebo vynútenie zasahovania do konštrukcií premostenia námestia, bude potrebné opätovne uvažovať o premiestnení pomníka na iné, vhodnejšie miesto.
9. Termín začatia ako aj predpokladaný termín ukončenia prác požadujeme písomne, prípadne elektronickou poštou vopred s dostatočným časovým predstihom oznámiť Krajskému pamiatkovému úradu Trnava za účelom vykonávania štátneho pamiatkového dohľadu, pričom vzhľadom k významným pamiatkovým hodnotám územia a zložitosti riešeného problému požadujeme počas realizácie prác zvolávať pravidelné kontrolné dni za účasti zástupcov Krajského pamiatkového úradu Trnava.

Štátny pamiatkový dohľad bude vykonávať Krajský pamiatkový úrad Trnava.

Každú zmenu oproti schválenej dokumentácii, alebo nad rámec tohto záväzného stanoviska je nutné prerokovať a schváliť Krajským pamiatkovým úradom Trnava.

Záväzné stanovisko Krajského pamiatkového úradu Trnava má platnosť 3 roky odo dňa vydania, ak nedôjde k jeho použitiu na účel, pre ktorý je určené.

Odôvodnenie:

Dňa 26.4.2021 bola Krajskému pamiatkovému úradu Trnava doručená žiadosť Mesta Trnava, Mestského úradu v Trnave – Odboru investičnej výstavby o stanovisko k prepracovanej projektovej dokumentácii – realizačnému projektu „**Obnova Námestia SNP, pozemky s parc. č.: 8833/1 – 4, 8831, 6380/1-2 v k.ú. Trnava**“, vypracovanému Ateliérom DV s.r.o. vo februári 2021, ktorý rieši komplexnú obnovu verejného priestranstva nachádzajúceho sa v Ochrannom pásme Mestskej pamiatkovej rezervácie Trnava - Námestia SNP, (okrem jeho západnej časti situovanej pred záhradou s farou Evanjelickej cirkvi a.v., ktorá nie je súčasťou riešeného územia predloženej dokumentácie). Ide o prepracovanie pôvodnej realizačnej projektovej dokumentácie predmetnej akcie z mája 2017, ktorá bola schválená s pripomienkami Krajským pamiatkovým úradom Trnava záväzným stanoviskom číslo KPUTT-2017/20957-2/74922/KAZ zo dňa 26.9.2017. Prepracovanie pôvodného projektu vyplynulo z potreby úp-

ravy lokalizovania sochárskych diel a pamätníkov v danom území, aby tieto neboli v rozpore s pôvodnou koncepciou riešenia námestia z roku 1924 s centrálnym parčíkom, do ktorého bol v roku 1959 nekonceptne svojou polohou i orientáciou osadený pamätník osloboditeľov, navyše bez ohľadu na statické danosti daného miesta. Pôvodné riešenie parčíka a tým aj celého námestia bolo týmto v jeho východnej časti výrazne urbanisticky narušené. Nevhodne zvolené miesto a spôsob založenia pamätníka osloboditeľov je príčinou súčasného vážne staticky narušeného stavu pamätníka, ktorého umiestnenie nezohľadňuje danú situáciu na brehu prekrytého koryta Trnávky. To si vyžaduje rozobratie a kompletnú obnovu pamätníka so zodpovedajúcim novým spôsobom založenia. Cieľom obnovy priestoru námestia je v čo najväčšej miere mu prinavrátiť pôvodnú koncepciu s hlavnou, centrálnou osou parčíka v smere východ-západ, čo zohľadňuje predložená nová projektová dokumentácia s novým rozmiestnením sochárskych diel – neskorobarokových sôch panny Márie a sv. Jozefa i pamätníkov – pamätníka osloboditeľov a pamätníka nespravodlivo stíhaných. Výsledkom obnovy námestia podľa predloženej dokumentácie má byť maximálna možná rehabilitácia jeho dobového stavu z obdobia 1. Československej republiky. Preto je dôležité sa zamerať na čo najväčšie zachovanie originálnych dobových prvkov, ako je napríklad aj pôvodné zábradlie výtokového portálu premostenia Trnávky.

Kamenné dlažbové kocky, určené na vydláždenie cestnej komunikácie do vejárovkej skladby v križovatke Hlavná – Vajanského – Dolné bašty, nesmú mať navrhovaný jednotný rozmer hornej plochy (100 x 100 mm), pretože z rovnako veľkých kociek nie je možné vytvoriť vejárový vzor s prípustnou šírkou škár a takéto kocky sú vhodné len na ukladanie do rovných riadkov. Preto je nutné pre realizáciu zabezpečiť dlažbové kocky iba približne rovnakých rozmerov, s rovnakým pomerným zastúpením jednotlivých veľkostí. Na základe trnavských analógií by sa mal rozmer dlažbových kociek vhodných pre uloženie do vejárov pohybovať v rozmedzí od 85 do 115 mm. Pre potrebné navodenie dobovej atmosféry musia byť dlažbové kocky cestnej komunikácie štiepané vrátane ich hornej plochy. Dôležitý je tiež spôsob kladenia vzoru dlažby – smer kladenia vejárových vzorov, ktorý musí vyjadrovať význam jednotlivých komunikácií pri ich strete v križovatkách. Z tohto hľadiska bude potrebné presne doriešiť kladačský plán pre križovátku Hlavná – Dolné bašty – Vajanského. Pre správnosť presného výberu dlažby je potrebné predložiť Krajskému pamiatkovému úradu Trnava na schválenie vzorky dlažieb.

Súčasťou konečného riešenia priestoru bude aj prezentácia významných archeologických nálezov architektúr súvisiacich s Dolnou bránou mestského opevnenia, zistených archeologickým výskumom vykonávaným v predpokladanej polohe zaniknutej mestskej brány s predbráním, na základe rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Trnava číslo KPUTT-2016/8637-2/21715/Grz zo dňa 22.3.2016. Konkrétne riešenie prezentácie Dolnej brány opevnenia bolo schválené samostatným záväzným stanoviskom číslo KPUTT-2017/15598-3/50777/Grz, zo dňa 27.06.2017. Mimo doteraz archeologickým výskumom skúmaných polôh sa nachádzal renesančný barbakan Dolnej brány opevnenia. Keďže v jeho predpokladanej polohe budú prebiehať zemné práce súvisiace s realizáciou obnovy námestia, bude nutné vykonať archeologický výskum v zmysle rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Trnava č. KPUTT-2015/13208-2/40433/Grz zo dňa 15.6.2015. Keďže od vydania spomenutého rozhodnutia došlo k nálezom architektúr bránovej veže a predbránia, je potrebné rozsah a rozmiestnenie sond upraviť tak, aby mohla byť architektúra barbakanu preskúmaná čo najdetailnejšie. Priestor zaniknutého barbakanu sa nachádza v exponovanej polohe na miestach, kde je

situované veľké množstvo inžinierskych sietí a ich ochranných pásiem. Aby bolo možné určiť čo najefektívnejšie situovanie sondáže, je potrebné počkať na odstránenie spevnených povrchov počas realizácie stavby, aby bolo následne možné zistiť potenciál archeologických terénov. Z tohto dôvodu je potrebné presné situovanie sondáže určiť až počas kontrolných dní Krajského pamiatkového úradu Trnava.

Významné pamiatkové hodnoty územia, s ohľadom na zložitosť a rozsah prác, si vyžadujú počas realizácie zvolávanie pravidelných kontrolných dní za účasti zástupcov Krajského pamiatkového úradu Trnava.

Posudzovaná prepracovaná projektová dokumentácia - realizačný projekt obnovy Námestia SNP v Trnave, je pri dodržaní podmienok tohto záväzného stanoviska v súlade s požiadavkami pre ochranu pamiatkového fondu.

Toto záväzné stanovisko nenahrádza povolenie príslušného stavebného úradu.

Ing. arch. Gabriela Kvetanová
riaditeľka
Krajského pamiatkového úradu Trnava

Doručí sa: 1. Mesto Trnava, Mestský úrad – Odbor investičnej výstavby, Trhová 3, Trnava
Na vedomie: 1. Mestský úrad – Odbor územného rozvoja a koncepcií, Trhová 3, Trnava
2. Mestský úrad – Odbor stavebný a životného prostredia, Trhová 3, Trnava

Prílohy:

1. Kópia rozhodnutia číslo KPUTT-2015/13208-2/40433/Grz zo dňa 15.6.2015
2. Kópia rozhodnutia číslo KPUTT-2016/8637-2/21715/Grz zo dňa 22.3.2016

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD TRNAVA

Cukrová 1, 917 01 Trnava

Číslo záväzného stanoviska: KPUTT-2017/20957-2/74922/KAZ

Vybavuje: Ing.Kazimír

V Trnave, dňa : 26.9.2017

MESTO TRNAVA Mestský úrad v Trnave	
26. SEP 2017	vyb.: Hg
Ev.č. záznamu:	77022/17
Číslo spisu:	

Mesto Trnava

Mestský úrad

Odbor investičnej výstavby

Trhová 3

917 71 Trnava

Krajský pamiatkový úrad Trnava, ktorý je podľa § 11 odseku 2 písmeno d) zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) vecne príslušným orgánom štátnej správy a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona miestne príslušným orgánom štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu, vydáva toto

záväzné stanovisko

Krajský pamiatkový úrad Trnava podľa § 32 odseku 11 pamiatkového zákona po preskúmaní žiadosti doručenej dňa 27.7.2017, Mesta Trnava, Mestského úradu v Trnave – Odboru investičnej výstavby o vyjadrenie k realizačnej projektovej dokumentácii „Obnova Námestia SNP, pozemky s parc. č.: 8833/1 – 4, 8831 v k.ú. Trnava“, vypracovanej Ateliérom DV s.r.o. v máji 2017, ktorá rieši komplexnú obnovu verejného priestranstva nachádzajúceho sa v Ochranom pásme Mestskej pamiatkovej rezervácie Trnava - Námestia SNP

súhlasí

s predloženou projektovou dokumentáciou obnovy Námestia SNP, ako s podkladom pre realizáciu stavby, s nasledovnými pripomienkami, ktoré žiadame zapracovať do stavebného povolenia a rešpektovať pri realizácii prác:

1. Čadičové dlažobné kocky, určené na vydláždenie križovatky ciest Hlavná – Dolné bašty - Vajanského do vejárov, nesmú mať jednotný rozmer pochôdznej plochy 100 x 100 mm, ale tento rozmer by sa mal pohybovať v rozmedzí 85 až 115 mm, aby bolo možné vyskladať vejárový vzor kladenia s prípustnou šírkou škár. Je treba aby boli tieto dlažobné kocky štiepané vrátane hornej – pochôdznej plochy.
2. V križovatke Hlavná – Dolné bašty – Vajanského bude nutné doriešiť smer kladenia dlažobných kociek do vejárového vzoru v jednotlivých uliciach, v závislosti od ich historického významu, kde je ako priebežný vzor ukladaná dlažba významnejšej komunikácie a ostatné komunikácie sa k nej pripájajú cez rovno kladený pás zodpovedajúci prídlažbe. Vejárový vzor dlažby v bočných uliciach musí byť ukladany kolmo voči vejárovému vzoru Hlavnej ulice.

3. Vzorky jednotlivých navrhovaných druhov dlažieb požadujeme predložiť na posúdenie z hľadiska ich farebnosti a štruktúry.
4. Požadujeme riešiť zmenu ozelenenia záhona okolo sochy M. R. Štefánika z pôdopokryvného plošného porastu (Hedera, Pachysandra) na reprezentačný trávnik, alebo kvetinový záhon.
5. Je potrebné spracovať a predložiť na schválenie samostatnú projektovú dokumentáciu k reinštalácii - premiestneniu Pamätníka osloboditeľov na nové miesto. Poloha pamätníka bude na Krajskom pamiatkovom úrade Trnava konzultovaná a definitívne miesto bude odsúhlasené v samostatnom záväznom stanovisku po doručení žiadosti vlastníka.
6. Naďalej zostávajú v platnosti podmienky rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Trnava KPUTT-2016/8637-2/21715/Grz zo dňa 22.3.2016, týkajúce sa vykonávania archeologického výskumu na predmetnom území.
7. V súvislosti s výkopovými prácami bude vykonaný archeologický výskum v zmysle podmienok rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Trnava č. KPUTT-2015/13208-2/40433/Grz zo dňa 15.6.2015, ktorého cieľom je zistenie pozostatkov barbaranov.
8. Vzhľadom k nájdeniu historických architektur bránovej veže a predbránia bude rozsah archeologického výskumu určovaný počas kontrolných dní na základe zistenej nálezovej situácie.
9. Termín začatia ako aj predpokladaný termín ukončenia prác požadujeme písomne, prípadne elektronickou poštou vopred s dostatočným časovým predstihom oznámiť Krajskému pamiatkovému úradu Trnava za účelom vykonávania štátneho pamiatkového dohľadu, pričom vzhľadom k významným pamiatkovým hodnotám územia a zložitosti riešeného problému požadujeme počas realizácie prác zvolávať pravidelné kontrolné dni za účasti zástupcu Krajského pamiatkového úradu Trnava.

Štátny pamiatkový dohľad bude vykonávať Krajský pamiatkový úrad Trnava.

Každú zmenu oproti schválenej projektovej dokumentácii, alebo nad rámec tohto záväzného stanoviska je nutné prerokovať a schváliť Krajským pamiatkovým úradom Trnava.

Záväzné stanovisko Krajského pamiatkového úradu Trnava má platnosť 3 roky odo dňa vydania, ak nedôjde k jeho použitiu na účel, pre ktorý je určené.

Odôvodnenie:

Dňa 27.7.2017 bola Krajskému pamiatkovému úradu Trnava doručená žiadosť Mesta Trnava, Mestského úradu v Trnave – Odboru investičnej výstavby o vyjadrenie k realizačnej projektovej dokumentácii „Obnova Námestia SNP, pozemky s parc. č.: 8833/1 – 4, 8831 v k.ú. Trnava“, vypracovanej Ateliérom DV s.r.o. v máji 2017, ktorá rieši komplexnú obnovu verejného priestranstva nachádzajúceho sa v Ochrannom pásme Mestskej pamiatkovej rezervácie Trnava - Námestia SNP (okrem jeho západnej časti situovanej pred záhradou s farou Evanjelickej cirkvi a.v., ktorá nie je súčasťou riešeného územia predloženej dokumentácie). Predložený projekt je rozpracovaním architektonickej štúdie „Obnova Námestia SNP Trnava“, vypracovanej Ateliérom DV s.r.o., ktorá bola predložená na schválenie Krajskému pamiatkovému úradu Trnava dňa 17.2.2017 a schválená s pripomienkami záväzným stanoviskom číslo KPUTT-2017/8170-2/19089/KAZ zo dňa 13.3.2017. Spresnené architektonické riešenie vyhotovené vo forme realizačného projektu, vychádzajúce z pripomienok vyššie uvedeného záväzného stanoviska, bolo v súlade s § 32 odseku 9 pamiatkového zákona prerokované s Krajským pamiatkovým úradom Trnava v štádiu rozpracovanosti. V rámci prebiehajúceho procesu prípravy obnovy Námestia SNP prišlo po vydaní záväzného stanoviska k vyššie uvedenej architektonickej štúdii ku zmene

8. Trnava

týkajúcej sa premiestnenia – reinštalácie Pamätníka osloboditeľov zo súčasnej polohy na Námestí SNP. Súčasný vážne narušený stav pamätníka, spôsobený nevhodným miestom a spôsobom založenia, nezohľadňujúcim danú situáciu na brehu prekrytého koryta Trnávky, si vyžaduje rozobratie a kompletnú obnovu pamätníka, so zodpovedajúcim spôsobom založenia vo vhodných základových pomeroch. Pôvodne vytipovaným miestom reinštalácie, v rámci schválenej štúdie obnovy Námestia SNP bola Študentská ulica. V súčasnosti sa však uvažuje s inou polohou, na západnom konci Námestia SNP, smerom k Hospodárskej ulici. Krajský pamiatkový úrad Trnava sa v tomto záväznom stanovisku k novej lokalite nevyjadruje vzhľadom k tomu, že táto časť nie je súčasťou riešeného územia predloženej dokumentácie. V blízkosti navrhovanej polohy sa nachádza pomník padlým v 1. svetovej vojne, evidovaný ako národná kultúrna pamiatka. Premiestnením pamätníka osloboditeľov, viažuceho sa na II. svetovú vojnu do jeho okolia môže vzniknúť z lokálneho pietneho miesta sústredené pietne územie, pripomínajúce hrôzy oboch svetových vojen 20. storočia. Navrhovaný priestor je ochranným pásmom mestskej pamiatkovej rezervácie. Z toho dôvodu, ale aj z dôvodu potreby premiestnenia pamätníka na konkrétne miesto bude potrebné spracovať a predložiť na schválenie samostatnú projektovú dokumentáciu k reinštalácii - premiestneniu Pamätníka osloboditeľov na toto nové miesto. Schválená projektová dokumentácia bude jedným z predpokladov trvalého umiestnenia pamätníka, bez jeho dočasného premiestňovania z dôvodu nedoriešenej definitívnej polohy.

Riešené územie zahŕňa v sebe významnú stredovekú lokalitu súvisiacu s tzv. Dolnou bránou mestského opevnenia, s premostením cez bývalú vodnú priekopu vo vyústení Hlavnej ulice, s esovite prehnutou komunikáciou, vedúcou von z opevneného mesta cez renesančný barbakan, ktorý bol vyústený pri moste cez koryto Trnávky s neskorobarokovými sochami Panny Márie a sv. Jozefa z roku 1770. Po zániku obrannej funkcie opevnenia začiatkom 18. storočia boli postupne odstraňované niektoré časti opevnenia. V roku 1820 bola ako dopravná prekážka zbúraná vežová Dolná brána aj s kurtinou – hradobným múrom pristavaným k nej zo západnej strany, pričom už predtým v tejto lokalite zanikol barbakan brány a bola zasypaná priekopa opevnenia. Územie pred zaniknutou mestskou bránou začalo byť následne zastavované, avšak bez urbanistickej koncepcie. Veľmi výhodná poloha lokality vo vzťahu ku stredovekému jadrú mesta, v jeho priamej nadväznosti, bola však vhodná na vznik nového urbanistického konceptu vysokej kvality – sformovanie nového námestia. Zásadným predpokladom pre takúto možnosť bola nutnosť prekrytia časti toku Trnávky v rámci plochy budúceho námestia, čo bolo zrealizované v rokoch 1911 až 1913. V súvislosti s tým zanikol historický most cez Trnávku, oproti dnešnému evanjelickému kostolu a sochy z neho boli premiestnené do novej polohy. Boli zabudované do nového zábradlia na západnom konci prekrytia Trnávky. Nové námestie bolo v tom čase lemované zástavbou len zo severnej strany klasicistickým Hotelom Polnitzky a historizujúcou budovou Okresného súdu. V 2. desaťročí 20. storočia boli vybudované secesné budovy na južnej strane námestia a v strede medzi komunikáciami vznikol parčík. V roku 1924 bol podľa projektu architekta Josefa Mareka postavený monumentálny evanjelický kostol, ktorý sa stal novou dominantou Trnavy i námestia. V súvislosti so zámerom vytvorenia sochy M.R.Štefánika, ktorá mala byť umiestnená práve na novom námestí, vytvoril architekt Marek aj projekt koncepcnej architektonickej úpravy parčíka, ktorá bola zrealizovaná ešte v roku 1924 v súvislosti s odhalením pomníka, situovaného vo východnom konci pozdĺžnej osi parkovej úpravy, pred budovou banky (dnes knižnica). Informáciu sa podarilo zistiť bádaním archívnych dokumentov spracovateľmi projektu obnovy priestoru – Ing.arch. Pavlovi Ďurkovi a Ing.arch. Ľubošovi Vagalovi. Parčík bol obohaný nízkym plotom s dekoratívnymi kovanými bránkami, ktoré sa nezachovali. Následne bol stavebný vývoj námestia zavŕšený vybudovaním

funkcionalistickej budovy tzv. Evanjelického domu na mieste Hotela Polnitzky od architekta J.Chorváta a výstavbou Okresného domu v juhozápadnej časti námestia od architektov F.Floriansa a G.Schreibera, dokončeného v roku 1930 (dnes budova policajného zboru). V 30-tych rokoch 20.storočia bola pôvodná koncepcia doplnená o centrálne situovanú fontánu parčíka. Takto sa zachovalo námestie až do roku 1959, kedy nastal jediný závažnejší zásah do koncepcie námestia osadením Pamätníka osloboditeľov vo východnej časti parčíka, orientovaného kolmo voči pôvodnej osi, na os Hlavnej ulice. Odstránený bol pomník M.R.Štefánika a zanikla východná časť parčíka, v rozsahu od východnej priečnej komunikácie, vrátane bránok a oplotenia tejto časti. Okrem výmien povrchových úprav ciest a chodníkov, ako aj mobiliáru námestia v 2.polovici 20.storočia, boli v 80-tych rokoch 20.storočia z námestia odstránené neskorobarokové sochy Panny Márie a sv. Jozefa spolu so zábradlím ukončenia premostenia. Sochy sú dnes deponované na Krajskom pamiatkovom úrade Trnava.

Cieľom obnovy územia Námestia SNP z hľadiska ochrany pamiatkového fondu je prinavrátenie koncepčného dobového stavu s rešpektovaním jestvujúcich dobových prvkov a riešení, odstránenie nevhodných utilitárnych úprav a navrátenie chýbajúcich hodnotných architektonických a výtvarných prvkov priestoru vo forme kópií a náznakových rekonštrukcií, s využitím dostupnej dobovej grafickej a fotografickej dokumentácie. Navrhované premiestnenie Pamätníka osloboditeľov zároveň umožní v plnej miere rehabilitovať celkové koncepčné riešenie parčíka a tým aj celého námestia z obdobia 1. Československej republiky, ako pamiatkovo najhodnotnejšiu vývojovú etapu priestoru. Významnou súčasťou výtvarného dotvorenia priestoru námestia do dobovej podoby bude osadenie rekonštrukčných kópií neskorobarokových sôch Panny Márie a sv. Jozefa, a to do polohy pôvodnej vo vzťahu k vytvoreniu námestia v danej lokalite. S osadením sôch do dobovej polohy súvisí aj vytvorenie rekonštrukčnej kópie zábradlia, ktoré obe sochy v dobe vzniku námestia navzájom prepájalo. Obnova koncepčného riešenia parčíka v zmysle návrhu architekta Mareka si vyžiada opätovne doplnenie oplotenia po jeho celom obvode v pôvodnom tvare (pričom na základe nevyhovujúceho stavebno-technického stavu bude musieť byť aj jestvujúci rozsah oplotenia nahradený kópiou), čím vzniknú znova 4 vstupy, ktoré budú pre komplexnosť riešenia uzavreté podľa pôvodného stavu náznakovými rekonštrukciami kovaných dekoratívnych bránok, vytvorených na základe dobovej fotodokumentácie, rovnako ako fontána v centrálnej polohe parčíka. V súvislosti s osadením pomníka M. R. Štefánika do pôvodnej polohy v parčíku, tak ako vznikol v roku 1924, bude potrebné preriešiť navrhovanú úpravu zelene okolo neho. Navrhované riešenie z pôdopokryvného plošného porastu (Hedera, Pachysandra) okolo pomníka, nekorešponduje s pôvodnou sadovou úpravou a druhovým zložením bezprostredného okolia pomníka a nie je vhodné vo vzťahu k jeho funkcii. V tejto polohe je nutné vychádzať z pôvodného stavu s kvetinovým záhonom, resp. vytvoriť reprezentačný trávnik.

Dlažobné kocky, určené na vydláždenie cestnej komunikácie do vejárovkej skladby, nesmú mať navrhovaný jednotný rozmer hornej plochy (100 x 100 mm), pretože z rovnako veľkých kociek nie je možné vytvoriť vejárový vzor s prípustnou šírkou škár a takéto kocky sú vhodné len na ukladanie do rovných riadkov. Preto je nutné pre realizáciu zabezpečiť dlažobné kocky iba približne rovnakých rozmerov, s rovnakým pomerným zastúpením jednotlivých veľkostí. Na základe trnavských analógií by sa mal rozmer dlažobných kociek vhodných pre uloženie do vejárov pohybovať v rozmedzí od 85 do 115 mm. Pre potrebné navodenie dobovej atmosféry musia byť dlažobné kocky cestnej komunikácie štiepané vrátane ich hornej plochy. Dôležitý je tiež spôsob kladenia vzoru dlažby – smer kladenia vejárových vzorov, ktorý musí vyjadrovať význam jednotlivých komunikácií pri ich strete v križovatkách.

Z tohto hľadiska bude potrebné presne doriešiť kladačský plán pre križovatku Hlavná – Dolné bašty – Vajanského. Pre správnosť presného výberu dlažby je potrebné predložiť Krajskému pamiatkovému úradu Trnava na schválenie vzorky dlažieb.

Súčasťou konečného riešenia priestoru bude aj prezentácia významných archeologických nálezov architektúr súvisiacich s Dolnou bránou mestského opevnenia, zistených archeologickým výskumom vykonávaným v predpokladanej polohe zaniknutej mestskej brány s predbráním, na základe rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Trnava číslo KPUTT-2016/8637-2/21715/Grz zo dňa 22.3.2016. Konkrétne riešenie prezentácie Dolnej brány opevnenia bolo schválené samostatným záväzným stanoviskom číslo KPUTT-2017/15598-3/50777/Grz, zo dňa 27.06.2017. Mimo doteraz archeologickým výskumom skúmaných polôh sa nachádzal renesančný barbakan Dolnej brány opevnenia. Keďže v jeho predpokladanej polohe budú prebiehať zemné práce súvisiace s realizáciou obnovy námestia, bude nutné vykonať archeologický výskum v zmysle rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Trnava č. KPUTT-2015/13208-2/40433/Grz zo dňa 15.6.2015. Keďže od vydania spomenutého rozhodnutia došlo k nálezom architektúr bránovej veže a predbránia, je potrebné rozsah a rozmiestnenie sond upraviť tak, aby mohli byť architektúry barbakanu preskúmané čo najdetailnejšie. Priestor zaniknutého barbakanu sa nachádza v exponovanej polohe na miestach, kde je situované veľké množstvo inžinierskych sietí a ich ochranných pásiem. Aby bolo možné určiť čo najefektívnejšie situovanie sondáže, je potrebné počkať na odstránenie spevnených povrchov počas realizácie stavby, aby bolo následne možné zistiť potenciál archeologických terénov. Z tohto dôvodu je potrebné presné situovanie sondáže určiť až počas kontrolných dní Krajského pamiatkového úradu Trnava.

Významné pamiatkové hodnoty územia, s ohľadom na zložitosť a rozsah prác si vyžadujú počas realizácie zvolávanie pravidelných kontrolných dní za účasti zástupcu Krajského pamiatkového úradu Trnava.

Posudzovaná realizačná projektová dokumentácia obnovy Námestia SNP v Trnave, je pri dodržaní podmienok tohto záväzného stanoviska v súlade s požiadavkami pre ochranu pamiatkového fondu.

Toto záväzné stanovisko nenahrádza povolenie príslušného stavebného úradu.

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD
TRNAVA
Cukrová 1
917 01 TRNAVA

Ing. arch. Gabriela Kvetanová
riaditeľka
Krajského pamiatkového úradu Trnava

Doručí sa: 1. Mesto Trnava, Mestský úrad – Odbor investičnej výstavby, Trhová 3, Trnava
Na vedomie: 1. Mestský úrad – Odbor územného rozvoja a koncepcií, Trhová 3, Trnava
2. Mestský úrad – Odbor stavebný a životného prostredia, Trhová 3, Trnava

